

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentaria Vetustissima & profundissima Super Canticvm Canticorvm Salomonis Qvod Hebraice Dicitvr Sirhasirim

Wolbero <de Sancto Pantaleone>

Coloniae Agrippinae, 1630

Versvs XI. Nesciui: anima mea conturbauit me, propter quadrigas
Aminadah.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10027

Quomodo hoc est, ut visitaret humiles fructum iustitiæ habentes, eosq; sibi eligeret, videre quippe eius eligere est, quatenus humiles veniens, insinuaret se humiles & obediens suscipere, sicut scriptum est, & humiles spiritu saluabit. Descendit quoq; ut inspiceret si floruisent vineæ, & germinassent mala punica, hoc est, si fidelium Ecclesiæ rectè viuendi siue docendi studium inchoassent, & vsq; ad mortem in eius dilectione perseuerare contenderent, quatenus suum eis adiutorium impendendo ipse & inspirator & cooperator existeret, quemadmodum eis promittens dicit, *ecce ego vobiscum sum omnibus diebus vsque ad consummationem sæculi.*

Matt. 28.

Conuail- dum, & v- trum ger- minassent mala pu- nica & flo- ruissent vi- nea.

VERSVS XI.

**Nesciui: anima mea conturbauit me, propter quadrigas Ammadab.*

Argumen- tū Iudæo- rum quo contendūt probare nouam le- gem non fuisse ne- cessariam.

CAusam ignorantia ex cæcitatibus præ tendit populus Iudæo- rum, quod postquam lex data fue- rat, quæ eos iustificaret & saluaret, & hanc Deus multis signis, & mag- nis sanctorum Patrum authoritati- bus confirmasset, impossibile foret hanc aliqua nouitate euacuari cum Deus sit incommutabilis, nec hu- mano more aliquid in vno tem- pore dicat, præcipiat, & instituat, quod alio tempore prohi- beat & destruat. Si enim, in- quiunt, hoc in futuro displicet

quod nunc placet, mutabilis est, quod absurdissimum est dicere, nec aliqua ratione potest constare, Deum mutabilē esse. Si autem ipse incommutabilis est, verba quoq; eius atq; præcepta incommutabilia sunt: sed quia ipse est omnino in- commutabilis, quicquid dixit vel constituit, fixum & incommutabi- le esse necesse est: nullam ergo le- gem secundam & nouam posuit, ut primam & antiquam destrue- ret.

Quibus respondetur, conceden- dum esse quid proposuerint, videli- cet Deum incommutabilem esse, vnde in noua lege nihil constituisse quod priori derogarit, quin potius eandem esse legem nouam & anti- quam, sed illam in litera, hanc in spiritu; illam in figura, istam in ve- ritate. Quod ita esse, olim in visio- ne Ezechieli Prophetæ præmon- stratum est, ubi *rota in medio rotæ* vi- sa esse memoratur. Rota quippe in medio rotæ, est testamentum no- uum inter testamentum vetus, quia quod vetus testamentum designauit, hoc nouum exhibuit: Nihil ergo Deus incommutabilis in hoc mutauit, qui alterum alte- ro ita supposuit, ut vnum esset signi- ficans, aliud significatum.

Hoc ergo primo populus iste *ne- sciret*, quia significans legit, sed sig- nificatum non intellexit: post- quam verò diuina visitatus gratia cœpit agnoscere & credere literam esse occidentem, spiritum verò viuifi-

Refellitur argumen- tum Iudæi- ci populi, & ostendi- tur legem nouam non fuisse superflu- am sed ne- cessariam.

Ezech.

Ignorantia populi Iu- daici qualis fuerit.

viuificantem, pœnitens erroris sui expauit dicēs: *nesciui anima mea turbauit me propter quadrigas Aminadab.* ac si diceret, ideo credere non potui, quia gratiā Euangelij minime adhuc intellexi; nam *turbauit me anima meā*, quia mirabar quidnā esset, quod quatuor libros Euangeliorum, nunc deberem recipere; qui prius quinque libros Moyſi receperam, quasi hæc mutatio in Deū caderet, vt ei hoc modo non placeret, quod prius placuerat, qui nouā conderet legem vetere translata. At postquam mirabilem Dei prouidentiam intellexi, qui me per carnalia ad spiritualia erudiebat, vt nō prius spirituale, sed quod animale, deinde quod spirituale, facilius & veracius comprehenderem, deposita omni dubietate veritatem quā prius impugnabam, postea defendebam, non tantum ipsam veritatē credendo & docendo, sed etiam pro ea moriendo.

Cur autem dico *quadrigam Aminadab*? nimirum propter quatuor libros Euangelij, in quibus prædicantur quatuor Sacramenta eiusdem *Aminadab*, qui interpretatur spontaneus populi mei. Quis est autem iste *Aminadab*, nisi Christus qui sponte posuit animam suam, vt me sibi faceret populum spontaneum Deo quē acceptabilem? quæ porro eius sunt quatuor Sacramenta nisi incarnatio, passio, resurrectio, & ascensio illius? *Quadriga ergo Aminadab huius*, liber est quatuor

Euangeliorum, continens & conferens quatuor prædictorum Sacramentorum cognitionem, aurgante Spiritu sancto, cuius inspiratione compositæ & ordinatæ sunt huiusmodi quadrigæ.

Auriga
quadrigæ
Aminadab
spiritus
sanctus est.

Cum quē eundem populum qui ex circumcisione crediderat, terrā ignorantia caligine ad se reuertentem benignus Pater susciperet, quasi consolatoria & exhortatoria voce ei occurrens, ad pœnitentiam prouocat dicens, *reuertere, reuertere Sunamitis, &c.*

VERSUS XII.

Reuertere, reuertere Sunamitis: reuertere, reuertere, vt intueamur te.

ECce, inquit, occurrit sibi vox quadrigæ meæ, quæ resonat causam & ordinem, atque necessariam vtilitatem Sacramentorum meorum, videlicet natiuitatis, passionis, resurrectionis, & ascensionis meæ, quam vocem quidem prius ignorans, neque audire neque recipere voluisti, sed nunc *ô Sunamitis*, id est, captiua, quæ adhuc captiua teneris, eo quod nondum per baptismi ablutionem, corporis quē & sanguinis mei participationem, originalis siue actualis peccati nexus deposuisti, *reuertere*, quia spem habes veniæ. Recessisti enim à me per incredulitatem, & per ingratitude oblitus beneficiorum, quæ erga te operatus fui, quando te de Ægyptiâ seruitute liberaui, quando te

Vox quadrigæ Evangelicæ quid resonet.

Per quadrigam Aminadab quatuor figurantur Euangelia.

Aminadab interpretatur spontaneus populi mei, & significat Christum.